

सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालय,
दुसरा मजला, 5-बी.जे.रोड, नवीन मध्यवर्ती इमारत, पुणे-411 001.

दूरध्वनी क्र. 020-26122846/47 विस्तारीत क्र.217 ते 219 ई-मेल -agricredit16@gmail.com

जा.क्र.कृषीपत-08/व्याजपरतावा/जिमसर्वका/तपासणी/2023/757

दिनांक :- 24/04/2023

प्रति,

1. विभागीय सहनिबंधक सहकारी संस्था (सर्व-मुंबई वगळून)
2. जिल्हा विशेष लेखापरिक्षक वर्ग-1, सहकारी संस्था (सर्व- मुंबई वगळून)

विषय:- जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांच्या व्याज परतावा मागणी प्रस्तावांची तपासणी

व्याज परतावा रक्कमेच्या परिगणनेबाबत

संदर्भ:- या कार्यालयाकडील परिपत्रक क्र. सम दि. 21/12/2022

उपरोक्त विषयाबाबतच्या संदर्भित परिपत्रकाकडे आपले लक्ष वेधण्यात येत असून त्याचे अवलोकन करावे.

या कार्यालयाकडील संदर्भित परिपत्रकाद्वारे जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांच्या व्याज परतावा मागणी प्रस्तावांच्या अनुषंगाने "कर्ज दिल्याचे किंवा उचल तारखेपासून शेतकऱ्यांकडून कर्जाची प्रत्यक्ष परतफेड" या मुद्द्याबाबत तपासणी करण्याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. सदरच्या सूचना शासन निर्णय दि. 31/10/2015 व दि. 16/02/2016 मधील तरतुदीस अनुसरून निर्गमित केल्या आहेत. या सूचनांच्या अनुषंगाने क्षेत्रीय स्तरावरून संबंधित शेतकऱ्याने पीक कर्जाची परतफेड केली असल्यास तपासणी करताना काय दक्षता घ्यावी याबाबत सूचना दिल्या आहेत. सदर सूचनांच्या नाबतीत क्षेत्रीय स्तरावर संबंधित शेतकऱ्याने पीक कर्जाची परतफेड / वसूली केलेली असावी असा अर्थ घेण्यात येऊन मुदतीनंतर वसूल झालेली कर्जखाती तसेच वसूल न झालेली/थकित कर्जखाती व्याज परतावा मागणी प्रस्तावामधून वगळण्याबाबत बँकांकडे आग्रह धरण्यात येत असल्याचे या कार्यालयाच्या निदर्शनास येत आहे. सदर बाब अनुचित असून शासन निर्णय तसेच या कार्यालयाकडील सूचनांचा विपर्यास करणारी आहे. क्षेत्रीय कार्यालयाकडून व्याज परतावा मागणी प्रस्तावामधील कर्जवसूली/परतफेडीच्या मुद्द्यांच्या अनुषंगाने दूरध्वनीद्वारे विचारणा करण्यात येत असल्याने त्याबाबत खाली नमूद केल्याप्रमाणे स्पष्टीकरण तथा अधिक माहिती देण्यात येत आहे.

राज्य शासनाची बँकांसाठी व्याज परतावा ही योजना केंद्र शासनाच्या योजनेप्रमाणे असून त्याबाबतच्या राज्य शासनाच्या सूचना केंद्र शासनाच्या थोरणाशी सुसंगत आहेत. शासन निर्णय क्र.अर्थस 0615/प्र.क्र.226/2-स. दि. 31/10/2015 व शुद्धिपत्रक क्रमांक सम दिनांक 16/02/2016 अखेर व्याज परतावा रक्कमेच्या परिगणनेबाबत खालील प्रमाणे तरतूद दिली आहे.

"5. पीक कर्जावरील व्याज परतावाच्या रक्कमांचा हिशोब कर्ज दिल्याच्या किंवा उचल तारखेपासून शेतकऱ्यांकडून कर्जाची प्रत्यक्ष परतफेड होणा-या तारखेपर्यंत किंवा सदर कर्ज फेडीसाठी बँकांनी निश्चित केलेल्या तारखेपर्यंत (जास्तीत जास्त एक वर्ष कालावधीसाठी) यापैकी जी मुदत आधीची असेल ती विचारात घेऊन करण्यात यावा"

उपरोक्त तरतुदीचे अवलोकन करता एखाद्या शेतकऱ्याने पीक कर्ज परतफेडीसाठी बँकेने निश्चित केलेल्या तारखेनंतर कर्जाची परतफेड केली असेल अथवा कर्जाची परतफेड केलेली नसेल तरीही, संबंधित शेतकऱ्यास बँकेने कर्जपरतफेडीसाठी निश्चित केलेल्या तारखेपर्यंत व जास्तीत जास्त एक वर्ष कालावधीसाठी व्याज परतावाचा लाभ अनुज्ञेय राहील व देता येईल. म्हणजेच व्याज परतावासाठी पीक कर्जाची परतफेड होणे आवश्यक नाही. (पीक कर्जाची विहित मुदतीत परतफेड झाल्यास

संबंधित शेतक-यास केंद्र शासनामार्फत 3% दराने व राज्य शासनामार्फत डॉ. पंजाबराव देशमुख व्याज सवलत योजनेतर्गत 3 % दराने प्रोत्साहनात्मक व्याज अनुदान देण्यात येत आहे.)

तसेच, बँकेद्वारा परतफेडीसाठी निश्चित केलेल्या तारखेपर्यंत पीक कर्जाची परतफेड न झाल्यास सदर तारखेनंतर कर्ज खात्यास 6% हा सवलतीचा दर लागू न होता बँकेचा नियमित व्याजदर लागू राहील. त्याचप्रमाणे सदरची व्याज परतावा योजना रु. तीन लाखापर्यंतच्या पीक कर्जासाठी लागू असून पीक कर्ज रक्कमेतील रु. तीन लाखावरील रक्कमेस देखील 6% हा सवलतीचा दर लागू न होता बँकेचा नियमित व्याजदर लागू राहील.

(अनिल कवडे)

सहकार आयुक्त व निबंधक
सहकारी संस्था महाराष्ट्र राज्य पुणे

प्रत माहितीसाठी :- मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (सर्व- मुंबई/वर्धा/वगळून)